

GHEORGHE POPILIAN, *Necropola Daco – Romană de la Dioști (județul Dolj)*, ed. Sitech, Craiova 2012, 169 p., 32 fig., 25, pl., ISBN 978-606-11-2908-9.

Ana Cristina HAMAT

Muzeul Banatului Montan, Reșița

Lucrarea lui Gh. Popilian se înscrie în seria unor monografii de așezări rurale și necropole aflate în legătură cu elementul autohton și datate după cucerirea romană. Din această serie face parte lucrări de referință cum ar fi *Necropola daco-romană de la Locusteni* publicată în 1980, *Necropola daco-romană de la Dăneți* publicată în 1982 și *Necropola daco – romană de la Leu* publicată în același an de același autor. La acestea se mai adaugă și *Obreja. Așezarea și cimitirul daco-roman. secolele II–IV* publicată în 2002 sau *Un cimitir dacic din epoca romană la Soporul de Câmpie*, ambele apărute sub semnătura lui D. Protase. Seria este completată de *Contribuție la problema continuității în Dacia publicat în 1976* și de *Așezările daco-romane de la Slimnic* publicate în 1981 de I. Glodariu.

Lucrarea de față reprezintă încununarea unui efort fizic și intelectual, materialul fiind publicat după mult timp de la încheierea cercetării arheologice. Cartea este structurată pe cinci capitole, la care se adaugă un rezumat în limbă străină și concluziile, precum și o listă a ilustrațiilor urmată de 25 de planșe – necesare pentru ilustrarea materialului arheologic.

Capitolul I. *Introducere* (p. 9–15) reprezintă de fapt o încadrare geografică și în același timp un istoric al cercetărilor arheologice din zonă. Aflată în apropierea Romulei, așezarea de aici făcea probabil parte din teritoriul acesteia, în sprijinul acestei afirmații pledează inclusiv ceramica descoperită în morminte (p. 27). Vestigiile de pe Dealul Nucilor, cunoscute de altfel încă din secolul al XIX-lea, au fost cercetate abia în anul 1982 de către autor împreună cu C. M. Tătulea, însă s-a constatat că stratul roman este distrus de cel medieval în cea mai mare parte. Prin urmare, abia în 1985 au început săpăturile în necropola așezării – descoperită cu ocazia săpării unor șanțuri pentru irigații. Lucrările au continuat până în 1988, fiind descoperite un total aici, 119 morminte.

Capitolul al II-lea. *Descrierea mormintelor* (p. 24–77), reprezintă de fapt corpul lucrării, majoritatea complexelor arheologice fiind prezentate detaliat împreună cu materialul apărut în ele. La fiecare dintre ele este menționat ritul de înmormântare, condițiile descoperiri, adâncimea, ritualul de înmormântare, alături de o descriere în detaliu a inventarului precum și analogiile acestuia.

Capitolul al III-lea. *Ritul și ritualul de înmormântare* (p. 97–118), prezintă mai pe larg ritualul incinerăției și îngroparea resturilor cremației fie în urne – în cele mai numeroase cazuri, fie direct în groapă simplă, dar și excepțiile de la regulă care au apărut în urma cercetării arheologice de aici. Și în acest capitol se insistă pe impactul inventarului – relativ sărac, dar în majoritate de factură romană, asupra datării complexelor și atribuirii lor etnice.

Capitolul al IV-lea. *Inventarul Mormintelor* (p. 119–154) este împărțit în șapte subcapitole care prezintă pe larg ceramica, vasele de sticlă, monede, fibule, podoabe de argint, mărgelile, obiecte de fier. Desigur că cea mai mare parte din inventarul funerar o reprezintă ceramica, în cea mai mare parte de factură romană, însă și prezența ceramicii de factură dacică este notată aici. Sunt prezente ca și tipuri, oalele cu două torți, cănițe cu o toartă, oale borcan, farfurii, castroane, oală cu o singură toartă și capace. Inventarul vaselor este completat cu vasele de

sticlă, limitate la număr este adevărat, dar importante ca și semnificație. Circulația monetară este ilustrată prin singura monedă descoperită în necropolă la care se adaugă și altele descoperite în zona așezării, acestea delimitează o perioadă cuprinsă între domnia lui Traian și mijlocul secolului al III-lea. Obiectele de podoabă cum sunt fibulele atestă influența romană, majoritatea dintre ele probabil că au urcat cu defunctul pe rugul funerar. Podoabele de argint lucrate în tehnica filigranului vorbesc despre o moștenire mai veche, fiind atestate și la Locusteni, Soporu de Câmpie sau Obreja. Cerceii nu au putut fi însă conservați, la fel întâmplându-se cu majoritatea mărgelilor. Piese de fier sunt doar două la număr, fapt ce atestă probabil importanța metalului pentru comunitatea simplă de la Dioști, dar și raritatea acestuia. Pe lângă acestea, în mormântul 91 a fost descoperită pudră roz.

Capitolul V. *Concluzii* (p. 148–154) se referă la încadrarea cronologică a necropolei, inventarului (moneda, fibule, ceramică) între prima jumătate a secolului al II-lea și jumătatea secolului al III-lea, posibil până la atacul suferit de provincie în timpul împăratului Filip Arabul. Un alt domeniu este apartenența etnică, dar și concluziile autorului în ceea ce privește caracterul așezării- posibil o villa rustica (p. 154), aflată în teritoriul Romulei.

Lucrare de față se recomandă ca o lucrare serioasă, folositoare specialistului și în același timp o lectură plăcută pentru cel care dorește să aprofundeze istoria Daciei după cucerirea romană.